

Státní okresní archiv Klatovy

Cech řezníků Klatovy

(1373) 1488–1860

Inventář

EL NAD č.: 2132

AP č.: 622

Eva Havlovičová

Klatovy 2016

OBSAH

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	7
Příloha č. 2: Předmluva z cechovní knihy inv. č. 7	8

Inventární seznam	11
--------------------------	-----------

I. Vývoj původce archiválií

Se zakládáním měst ve 13. století úzce souvisel rozvoj řemesel. Zpočátku to byla základní řemesla (např. řezníci, mlynáři, pekaři, sladovníci, ševci, krejčí, hrnčíři, kováři atd.). Postupem času docházelo k různým specializacím a vzniku řady nových řemeslných oborů.

Řemeslníci zakládali bratrstva, která měla náboženský, charitativní i reprezentativní účel. Členové se společně účastnili mší, slavností, pohřbů. Starali se o přestárlé, zchudlé nebo nemocné mistry, podporovali vdovy a sirotky svých bývalých členů. Postupně se bratrstva více soustředila na hospodářské zájmy jednotlivých řemesel. Od 14. století začaly vznikat cechy, jejichž vrchol nastal v 15. a 16. století.

Cech představoval společenstvo řemeslníků stejného či příbuzného oboru, které hájilo práva a zájmy svých členů. Jejich heslem bylo „Amor et paritas“ (Láska a rovnost). Cechy byly podřízeny městské správě, ale současně se řídily svými vlastními právními pravidly, tzv. cechovními artikulemi či statuty. V čele cechu stál cechmistr spolu se staršími spolumistry, kteří byli voleni na cechovních shromážděních. Cechovní majetek se ukládal do cechovní pokladnice (zvané klenot či matka), která byla ozdobena cechovním znakem. Pokladnice zároveň sloužila pro ukládání cechovních artikulí a privilegií, pečeti, cechovního archivu, písemností mistrů i tovaryšů. Příjmy cechu pocházely z různých poplatků (např. za cechovní schůze, za materiál na zhotovení mistrovského kusu, za zápis do register) a z vybraných pokut. Cechy jako organizace dohlížely na kvalitu i kvantitu výrobků, nákup surovin pro výrobu, přísně kontrolovaly dodržení pracovních postupů a určovaly cenu zboží, výši mzdy pro tovaryše, jejich pracovní dobu i nárok na volno. Zajišťovaly výchovu a vzdělání učedníků i tovaryšů, určovaly jejich počet, zakazovaly překupnictví, nekalou soutěž a měly pod kontrolou přijímání nových mistrů.

Obranou cechu před konkurencí byla výsada mílového práva (na míli od města (cca 9 km) nesměl žádný řemeslník vyrábět ani prodávat své výrobky) a cechovní přímus (řemeslo mohlo být vykonáváno, až na pár výjimek, jen v rámci cechu).

Od 17. století dochází k postupnému úpadku celé cechovní soustavy. Ve století 18. začala do cechovního zřízení zasahovat státní moc. Od roku 1708 měla být všechna cechovní statuta potvrzována panovníkem, to se ale příliš nedodržovalo. Důležitým krokem ze strany státu byl Generální cechovní patent pro české země, vydán Karlem VI. 16. listopadu 1731, který nařizoval předložení všech cechovních statut panovníkovi, obecně upravil pracovní podmínky tovaryšů, vymezil postavení mistrů vůči tovaryšům a učedníkům, omezil dosavadní pravomoc a privilegia cechů. Současně byl zřízen úřad cechovního inspektora, který na činnost cechů dohlížel a účastnil se jejich zasedání. Nakonec 5. ledna 1739 byly vydány Generální cechovní artikule, které všechny cechovní předpisy sjednotily. Díky tomu došlo ze strany státu k účinné kontrole a ovlivňování řemeslné výroby.

V 60. a 80. letech 18. století v důsledku rozvoje a zavádění manufakturní výroby došlo k rušení některých cechů. V roce 1765 byl vydán dekret, který opravňoval tovaryše vykonávat řemeslo i bez cechovní příslušnosti, a v roce 1776 došlo k vyhlášení „svobody obchodu a výroby“.

Poslední tečku za cechovní soustavou učinil císař František Josef I. svým císařským patentem č. 227 ř. z., kterým 20. prosince 1859 vydal živnostenský řád s účinností od 1. května 1860. Tento patent sjednotil a uzákonil provozování řemesel i obchodu a všechny dosud platné předpisy byly prohlášeny za zrušené. Tímto řádem byly cechy zrušeny a namísto nich nastoupila živnostenská společenstva, která navázala na činnost cechů i na jejich tradice.

Reznické řemeslo bylo v Klatovech provozováno již od počátku existence města. Řezníci vždy patřili k majetným měšťanům, kteří byli často voleni jako členové městské rady a měli tak možnost spolu rozhodovat o dění ve městě. Svě postavení privilegovaných občanů

si řezníci pojistili již v roce 1373, kdy jim rychtář, purkmistr a konšelé 23. ledna 1373 udělili výsadní právo na prodej masa na trzích a v masných krámech, které se v této době nacházely v západní části náměstí mezi jezuitským kostelem a sousedními domy. Masné krámy se často stávaly obětí požárů. Jak nám dokládá pamětní kniha (inv. č. 11) byly zcela zničeny při požárech v roce 1464, 6. července 1615, 8. července 1689 a 1. srpna 1700. Další devastující požáry pak postihly Klatovy v lednu 1791 a v roce 1810. Vždy po tomto neštěstí došlo celkem rychle k obnově masných krámů, ale bez pomoci ze strany města. Proto řezníci často žádali o úpravu poplatků, které městu odváděli za porážení dobytka a z prodeje masa. Někdy jim byly tyto poplatky na krátký čas prominuty či odloženy, ale město většinou trvalo na jejich splácení.

K samotnému založení cechu došlo 27. září 1488, kdy řezničtí mistři získali od krále Vladislava II. Jagellonského majestát, jímž jim byla výsada o prodeji masa opětovně stvrzena a rozšířena o další milosti. Např. o právo pro vdovy po řeznících pokračovat v řeznickém řemesle, pokud vstoupily ve svazek manželský s řeznickým pacholkem, nebo zůstaly vdovami a k ruce měly řeznického tovaryše. Vladislav II. také řezníkům povolil mít ve svém znaku, na korouhvi, praporech a na řeznické košili (tzv. perkytle) bílého lva v červeném poli se dvěma ocasy, se zlatými pazoury pod zlatou korunou.

K dalším potvrzením řeznických privilegií dále došlo roku 1564 císařem Ferdinandem I., roku 1580 císařem Rudolfem II. a roku 1652 císařem Ferdinandem III.

Ke změně došlo 2. dubna 1783, kdy Josef II. vydal majestát, kterým zrušil veškerá omezení porážky a prodeje masa. Tímto ustanovením ztratily cechy svou smysluplnost. Ovšem toto byla jen krátkodobá záležitost, protože už 15. července 1791 císař Leopold II. obnovil veškeré řeznické výsady a privilegia. Klatovští řezníci byli s touto změnou seznámeni na cechovním shromáždění 20. listopadu 1791 (viz inv. č. 8). Zároveň byli zvoleni noví cechmistři. Obnovený cech čítal celkem 26 mistrů.

Řezníci při své práci poráželi dobytek, maso pak zpracovali na jednotlivé části a nakonec prodávali. Prodej probíhal buď přímo na trzích, nebo ve výše zmiňovaných masných krámech. Z Berní ruly máme informaci o 15 řeznických mistrech. Podle Tereziánského katastru bylo v Klatovech dokonce 22 mistrů.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

K předání cechovních archiválií města Klatov z Archivu města Plzně do Okresního archivu v Klatovech došlo 3. července 1972 pod č. př. 152/1972. Předávací protokol se dochoval, ale bohužel v něm nejsou předávané archiválie rozepsány. K dalšímu předání došlo 18. července 1972 pod č. př. 164/1972, kdy byly do Okresního archivu v Klatovech předány Státním archivem v Plzni dvě listiny z let 1583 a 1683. Cechovní materiály byly původně součástí městského archivu Klatovy, jež byl organizován jako samostatné oddělení Vlastivědného muzea Dr. Hostaše. Po jejich předání do okresního archivu byly archiválie až do roku 2013 evidovány jako jeden AF Čechy Klatovy, EL NAD 1454.

Žádné další záznamy zachycující pohyb, ztrátu či případnou skartaci daného archivního fondu se ve Státním okresním archivu Klatovy nenacházejí.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Dochované archiválie zachycují časové období (1373) 1488–1860. Nejstarší archiválií je majestát krále Vladislava II. Jagellonského (1488, inv. č. 1) a nejmladší záznamy nalezneme v knize cechovních protokolů (1860, inv. č. 8).

Archiválie jsou psány v češtině i v němčině, jedná se o 4 listiny do roku 1850, 6 úředních knih, 1 rukopis a 1 karton. Čitelnost je dobrá, po fyzické stránce jsou archiválie

poškozeny prachem. Úplnost fondu je torzovitá. Při inventarizaci nebyla provedena vnitřní skartace. Rozsah archivního fondu po zpracování činí 0,28 bm. Tvoří jej 28 inventárních čísel.

Cechovní archiválie v letech 1946–1957, ještě jako součást městského archivu, byly zběžně uspořádány ředitelem klatovského gymnázia Václavem Petersem, který měl nad městským archivem dohled. K dalšímu uspořádání pak došlo po předání do okresního archivu archivářkou Věrou Holou v roce 1972, kdy byl cechovní materiál oddělen od písemností živnostenských spolků.

Původní AF Cechy Klatovy, EL NAD 1454, kde byly zařazeny všechny klatovské cechy, byl přejmenován na AF Cech barvířů Klatovy a vnitřními změnami z něho bylo dále vyčleněno 18 samostatných archivních fondů. AF Cech řezníků Klatovy, EL NAD 2132, vznikl vnitřní změnou č. 12/1454 z 22. dubna 2013, čj. SOAP/040-0311/2013.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Celá řada dochovaných cechovních privilegií (inv. č. 1–6, 12–15), která řezníci během staletí získali od českých panovníků či představitelů města, jim vždy zaručovala monopol na porážku dobytka a prodej masa ve městě, ale současně i povinnost platit poplatky z této činnosti. Některé artikule také obsahují základní pravidla pro chod cechu, povinnosti mistrů, zásady příjmu nových členů, učedníků do učení, povinnosti tovaryšů, pravidla pro prodej zboží na trzích a jarmarcích, ale také pokuty a tresty, které následovaly po porušení těchto zásad a při prohřešcích proti slušným mravům.

Cechovní kniha (inv. č. 7) sloužila pro vícerou cechovní agendu. Na začátku knihy je samostatná předmluva (viz příloha č. 2), pak následuje přísaha pánů starších cechmistrů a cechovní artikule o patnácti bodech. Dalším zápisem v knize je přepsaný dekret klatovského magistrátu z 22. února 1730, kterým se mistrovským synům nařizuje povinnost absolvovat po řádném vyučení roční vandr zakončený řádným vysvědčením. Kniha dále pokračuje zápisy z hlavních cechovních schůzí z let 1730–1740. Z druhé strany knihy jsou zápisy cechovních výdajů (platby inspektorovi, za poštu, písaři apod.) a příjmů. Ty většinou tvořily poplatky za mistrovské právo, pokuty za hanobení, rvačky, za pokoutní prodej masa, za neúčast na procesích, pohřbech a cechovních schůzích. Nakonec jsou v knize registra přijatých mistrů za období 1728–1781.

Kniha tovaryšských účtů (inv. č. 10) zachycuje zakoupení tzv. tovaryšského jména, které si mohl tovaryš sám vybrat, a po zaplacení povinného poplatku se stal členem tovaryšského pořádku. Jména byla velmi zvláštní, např. Konvalinka, Růže, Skočdopole, Rozmarýna či Vyhas korbel.

Na tovaryšských a výučních listech (inv. č. 28) se dochovala pritištěná pečeť. V pečetním poli se nachází korunovaný dvouocasý lev držící řeznickou sekeru. Po stranách je letopočet 1641. Opis, jenž je oddělen perlovcem a vavřínovým věncem, je dobře čitelný a zní: * PECZET * CZECHU * RZEZNICKEHO * MĚSTA KLATOW.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Inventarizaci archivního fondu spolu s vypracováním inventáře provedla v roce 2016 ve Státním okresním archivu Klatovy archivářka Eva Havlovičová

Klatovy 28. 7. 2016

.....
Eva Havlovičová

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

ČADKOVÁ, Iva, ZAHRADNÍKOVÁ, Magda. *Berní rula. Svazek 25, Kraj Plzeňský. Díl III.* Praha : Státní ústřední archiv, 2003.

CHALUPA, Aleš, LIŠKOVÁ, Marie, NUHLÍČEK, Josef, RAJTORAL, František. *Tereziánský katastr český, svazek 2.*, Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966.

Literatura

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, JANÁK, Jan, DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost.* Praha : Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-709-1.

SÝKOROVÁ, Lenka a kolektiv autorů. *Klatovy.* Praha : Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-018-0.

VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího královského města Klatov, 2. část 1. dílu.* Klatovy : 1928–1929.

WINTER, Zikmund. *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. a v XV. století.* Praha : Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1906.

WINTER, Zikmund. *Řemeslnictvo a živnosti XVI. věku v Čechách (1526–1620).* Praha : Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1909.

VOLF, Miloslav. *Popis městských archivů v Čechách.* Praha : Zemský národní výbor, 1947.

Věstník městského musea v Klatovech 1882–1908. Klatovy : Správa musejní 1909.

Příloha č. 1 Seznam použitých zkratek

AF	archivní fond
AP	archivní pomůcka
čj.	číslo jednací
č. př.	číslo přírůstkové
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
lio	listina do roku 1850
ř. z.	říšský zákoník
sign.	signatura
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Příloha č. 2 Předmluva z cechovní knihy inv. č. 7

Autor předmluvy neuveden. Dle diplomatického rozboru textu a porovnání s pamětní knihou (inv. č. 11) provedené zpracovatelkou inventáře lze autorství téměř s jistotou přisoudit Václavu Vojtěchu Voříškovi (přepis E. Havlovičová).

*Poniewadź Wsseczko Lidske Pokolenii
Od Początků swieta gest obkličzenii
Krzechkosti Mdlobii, Smysłu Sweho,
Tak zie nemoha w Pamnieti Snasseti mnoho
Jiak Przędessliich, tak Prziitomniich ii búdaucziih,*

*dobriich ii zliich wětžii znamenitiich,
Ktere se Pod Slunczem kdii zbiehlii
A mnohe zniich dokonče zhinúlii,
Jzichžto búdt Zel a wieczna sskoda,
Zie uplauúlii czo prútka woda,
Mnohe zase gičz gsau, genž sezbiuhagi,
A mnohokráte zaznamenane nebiiwagi.
Pročzež od nedawniich a Mnoho Leth,
Búh dobrotiwii Poslal na tento Swiet
Nektere Liidii wiiborne, maúdre a Schopne,*

*Zato wieczne chwalii hodne,
Kterii papiir k psanii gsaú smislilii,
Tež ii kniihii tlačziti začzalii,
Nechagičz po sobie Potomkúm památku
do Skonanii Wssechniech wiekú,
Bii gich Pračze w tom nasledowalii,
Ničzehož niikda nezanedbawalii,
Niibrž wssech wietczii Pilnii biilii,
A czo se kdii, neb kde zběhne ssetržiitii,
Toho Pro Pamniet bedliwie chowalii,
A tak na Papiir úwesti nezanedbalii,
Kterežto tak gsaúcz zaznamenane,
Trwat mohau Leta mnohe,
Kdiiz se gen Pilnie opatrowat búdaú
Przed Wodnii, neb ohniuwau Sskodaú.
Aniž Maliim dietem do Rúkaúch se dagi,
Kteríž wssechno kaziti chtiegi,
Niibrž Maúdriim s dospieliim liidem,
Slaužit búdaú chwilii wssem,
Kteržii wtom Przedkuw nasledúgi,
A swa Naučzenii od Nych magi
Czo ostrúhii bržiitke, Spičzate,
Kteraž gimdawagi chwalii wsseliike,
Negenom za gegiich Ziwobitii,
Alebrž ii také Po Smrtii
Jzmenem swiim gsaúcz tak ži iwii,
Jak bii niikda nezemřzeli,*

Poněvadž všecko lidské pokolení
od počátku světa je obkličené
křehkostí mdloby smyslu svého,
tak, že nemůže v paměti snášet mnoho,
jak předešlých, tak přítomných i
budoucích,
dobrých i zlých věcí znamenitých,
které se pod Sluncem kdy zběhly,
a mnohé z nich dokonce zhynuly,
jichž to buď žel a věčná škoda,
že upluly co prudká voda,
mnohé zase již jsou, jež se sbíhají,
a mnohokráte zaznamenané nebývají.
Pročež od nedávných a mnoho let,
Bůh dobrotivý poslal na tento svět
některé lidi, výborné, moudré a
schopné.

Zato věčné chvály hodné,
kteří papír k psaní smyslili,
též i knihy tlačit začali,
nechajíc po sobě potomkům památku
do skonání všech věků,
aby jich práci v tom následovali,
ničeho nikdy nezanedbávali,
nýbrž všech věcí pilní byli.
A co se kdy neb kde zběhne, šetřili,
toho pro paměť bedlivě chovali,
a tak na papír uvést nezanedbali,
kteréžto tak jsouc zaznamenané,
trvat mohou léta mnohé.
Když se jen pilně opatrowat budou,
před vodní neb ohnivou škodou,
aniž malým dětem do rukou se dají,
kteříž všechno kazit chtějí,
nýbrž moudrým a dospělým lidem,
sloužit budou chvíli všem,
kteří v tom předky následují,
a svá naučení od nich mají,
co ostruhy břitké, špičaté.
Kterak jim dávají chvály všeliké,
nejenom za jejich živobytí,
ale i také po smrti
jménem svým jsou tak živi,
jak by nikdy nezemřeli,

Pro mnohe Rozličzne Skútkii,
 A gich chwalitebne Pamatkii,
 Jzenž se čzasto obnowúgi,
 K zapomenúti nepřziichazegi.
 Wzlasstie Pak skútkii hrdinčzke, a dobre,
 Kdiiž slegchagi gich Potomkowe,
 Takowe w swa Srdčze Sobie wsstipii,
 Cžo Zahradniik z gara Kwitii
 do swe Zahradkii sege neb sazii,
 Znichž časem mú Užiitek Přziichazi,
 Ztak čztnego gehu praczowanii,
 A z božského Požehnanii:
 Napodobnie ii onii o to se snažúgi mnohii,
 Abii takowaú Powiest zachowalii,
 Wewssem dobriim Po nii kračzegičze
 den odedne, a chwilii Pochwilčze
 Srdečznie Po nii taúžegii,
 Wihledawat nepřzestawagi
 dobraú Powiest a Čztno gmeno,
 bii niikda nebiilo zmarženo,
 Negiakaú gegiich nedbalosti,
 Neb každodennii skússenost Užzii,
 Zie mnohe wětžii znamenitii,
 Tak gsaú Přziisslii k zahinúti,
 Kdiiž niikdež nebiilii zaznamenanii,
 Na Papiirú , neb w kniihach wepsanii,
 Pamnietedlničzii Pak wětžii mnohých,
 Budt gich wiečznie žel úbohüich,
 Stoho Swieta sesslii, Usta zawazana mage,
 Mnozii nenadale Umirage
 Pamnietii hodne wětžii w sobie strawiilii,
 A na Wiečznost se odebralii:
 A protož Panii Miistržii Ržezničzsstii,
 Miesstiane, a Obiiwatele Klattowsstii,
 Czeleg gich tak Wažneg a Počztiweg Czech,
 Chtiege mitii stoho ne sam Prospiech,
 Niibrž ii také búdaúčzii a Potomčzii,
 Miistržii, Towarissii ii Učzedlničzii
 Abii mohli gich Upřziimnost znatii,
 A búdaúčznie na nie Pamatowatii,
 dali mnie založili kniihú nowaú
 Sgiich Pochwalaú nemalaú,
 Ktomú Čziilii a Končzii Stále,
 Biich biila napodobna Skale,
 Která ačzkoliw gsaúčz twrda hrúdnata,
 Ničzmenie w sobie chowa hognost zlata,
 Střziibra a Rozličzniich drahiich mnohokowú
 Uzawřzene magičz dawa tomú
 Kdož se útiika k Panú Bohú,
 Ostržiiha Přziikazanii gehu Swate,

pro mnohé rozličné skutky
 a jich chwalitebné památky,
 jež se často obnovují,
 k zapomenutí nepřicházejí.
 Zvláště pak skutky hrdinské a dobré,
 když slyší jejich potomkové,
 takové ve své srdce sobě vstípí.
 Co zahradník z jara kvítí
 do své zahrádky seje neb sází,
 z nichž časem mu užitek přichází,
 z tak ctěného jeho pracování
 a z božského požehnání.
 Nápodobně i oni o to se snaží mnozí,
 aby takovou pověst zachovali,
 ve všem dobrým po ní krácejíce,
 den ode dne a chvíli po chvílce,
 srdečně po ní touží.
 Vyhledávat nepřestávají,
 dobrou pověst a ctěné jméno,
 by nikdy nebylo zmařeno,
 nějakou jejich nedbalostí.
 Neb každodenní zkušenost učí,
 že mnohé věci znamenitý,
 tak jsou příšle k zahynutí,
 když nikde nebyly zaznamenány.
 Na papíru neb v knihách vepsané,
 paměti pak věcí mnohých,
 buď jich věčně žel ubohých,
 z toho světa sešly, ústa zavázaná maje.
 Mnozí nenadále umíraje
 pamětních hodně věcí v sobě strávili
 a na věčnost se odebrali.
 A proto páni mistři řezníci,
 měšťané a obyvatelé klatovští.
 Celej jejich tak vážený a poctivý cech,
 chtěje míti z toho ne sám prospěch,
 nýbrž i také budoucí a potomci,
 mistři tovaryši i uředníci,
 aby mohli jich upřímnost znát,
 a budoucně na ně pamatovat,
 dali mně založit knihu novou,
 s jich pochvalou nemalou,
 k tomu cíli a konci stále,
 bych byla nápodobná skále,
 která ačkoliv jsouc tvrdá hrudnatá,
 nic méně v sobě chová hojnost zlata,
 stříbra a rozličných drahých kovů.
 Uzavřené majíc dávat tomu,
 kdož se utíká k Pánu Bohu,
 ostrhává přikázání jeho svaté,

*Nabúde odplatii od nieho Wsseliigake,
Kteraú žada miti Srdče geho,
Jiakož od Pana Milosrdneho,
Wskútčziich swiich Pžediwneho,
Biich giim tak čo Matkaú biila,
Pamnetii gich w sebe Pžziigimala,
Jzenž we mnie wtielii, wložii a wpissii,
Časem mohaúčz Pžziigiti do Ušší,
Cžož bedliwie pozorowatii Pžziislússii,
Zie wsseliika Powiest zla, ii dobra,
Skrze Piismo Sem tam znama,
daleko biiwa rozeslana, Wssiechniem.*

nabude odplaty od něho všelijaké,
kterou žádá míti srdce jeho,
jakož od pána milosrdného,
v skutcích svých předivného,
bych jim tak co matkou byla.
Paměti jich v sebe přijímala,
jenž ve mě vtělí, vloží a vpíše.
časem mohouc přijít do uší,
což bedlivě pozorovat přísluší,
že všeliká pověst zla i dobra,
skrže písmo sem tam známá,
daleko bývá rozeslaná všem.

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedin. č.
I. Listiny			
1	1488, září 27., Praha Král Vladislav II. uděluje artikule cechu řeznickému v Klatovech.		lio1
	Doslovný opis výsady na prodej masa z 23. ledna 1373, kterou udělili řezníkům rychtář, purkmistr a konšelé města Klatov		
	Originál, pergamen, 65,6 x 43,6 – 12,2 cm, česky, přivěšená pečeť na červeno-žluté šňůrce ve voskovém víčku, rozlomená, více jak polovina chybí		
2	1567, červenec 15., Klatovy Purkmistr a rada města Klatovy potvrzují svou pečeti cechu řeznickému v Klatovech vidimus artikulí císaře Ferdinanda I. z 23. června 1564.		lio2
	Doslovný opis výsady na prodej masa z roku 1373 a majestátu Vladislava II. z roku 1488		
	Originál, pergamen, 75,8 x 33,8 cm, česky, městská pečeť byla odštířena		
3	1580, březen 11., Praha Císař Rudolf II. opětovně schvaluje, obnovuje a potvrzuje artikule cechu řeznickému v Klatovech.		lio3
	Originál, pergamen, 48,8 x 24,3 – 8,7 cm, česky, přivěšená císařská pečeť na žlutočerné šňůrce ve voskovém víčku, rozlomená, více jak polovina chybí		
4	1652, říjen 29., Praha Císař Ferdinand III. opětovně schvaluje, obnovuje a potvrzuje artikule cechu řeznickému v Klatovech.		lio4
	Doslovný opis výsady na prodej masa z roku 1373, privilegií Vladislava II. z roku 1488, privilegií Ferdinanda I. z roku 1564 a privilegií Rudolfa II. z roku 1580		
	Originál, 8 pergamenových listů svázáno zlatou šňůrkou do formátu knihy, 28,5 x 32,6 cm, česky, vazba lepenková potažena červeným sametem a svázána dvěma červenými hedvábnými stuhami, přivěšená císařská pečeť ve voskovém i dřevěném víčku		

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
II. Úřední knihy			
5	Artikule cechu řeznického v Klatovech Česky, 21 x 34,7 cm, vazba papírová	[1739]	ukn1
6	Tovaryšské artikule cechu řeznického v Klatovech Česky, 16,2 x 20,6 cm, vazba papírová	[1739]	ukn2
7	Cechovní kniha (příjmy a výdaje 1728–1783, registra přijatých mistrů 1728–1781, zápisy z hlavních cechovních schůzí 1730–1740 a dekrety magistrátu) Česky 21,6 x 31,8 cm, vazba kožená, potrhaná a poškozená od hmyzu	1728–1783	ukn3
8	Cechovní protokoly Česky, německy, 21,4 x 34,7 cm, vazba lepenková s koženým hřbetem a rohy, zbytky šňůrek ke svázání, potrhaná a poškozená prachem	1791–1860	ukn4
9	Kniha příjmů a výdajů (<i>Rechnung die Fleischerzunft</i>) Německy, 21,6 x 34,9 cm, vazba lepenková s koženým hřbetem a rohy, zbytky šňůrek ke svázání	1792–1846	ukn5
10	Kniha tovaryšských účtů (příjem nových tovaryšů formou zakoupení tovaryšského jména) Česky, 17,5 x 21,5 cm, vazba lepenková s koženým hřbetem a rohy	1791–1846	ukn6
III. Rukopisy			
11	Pamětní kniha cechu řeznického (Václav Vojtěch Voříšek sepsal pro řeznický cech historii Klatov s důrazem na události týkající se řezníků) Česky, 22 x 34,3 cm, vazba papírová	1738	rkp1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
IV. Spisy			
12	Cechovní artikule (opis artikulí Vladislava II. z 27. září 1488 včetně výsady z 23. ledna 1373)	[1600]–[1650]	kar1
13	Cechovní artikule (opis artikulí Ferdinanda III. z roku 1652 – inv. č. 4)	1652	kar1
14	Cechovní artikule (výpis z listiny Ferdinanda III. z roku 1652 – inv. č. 4)	1652	kar1
15	Cechovní artikule	[1739]	kar1
16	Korespondence a nařízení krajského úřadu a gubernia	1784–1839	kar1
17	Cechovní korespondence	1767–1854	kar1
18	Cechovní protokoly	1795–1836	kar1
19	Kupní smlouva Antonína Poláka na masný krám v Klatovech za cenu 150 zlatých	1766	kar1
20	Řeznický mistr Bartoloměj Pubec podstupuje svůj masný krám svému synovi Janovi Pubci	[1780]– [1790]	kar1
21	Cechovní účty	1766–1845	
22	Kvitanice	1767–1844	kar1
23	Cirkulář na zaplacení obchodní daně	1842	
24	Účet za cechovní korouhev malíři Václavu Vysokému	1795	kar1
25	Atesty řeznických tovaryšů ucházejících se o mistrovské právo	1792–1795	kar1
26	Souhlasy k učení na řezníka	1802–1843	kar1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedin. č.
27	<p data-bbox="300 304 660 331">Tovaryšské listy s vedutami</p> <p data-bbox="300 376 1024 479">1808, červen 30., Klatovy Tovaryšský list Václava Hesse z Klatov vydaný cechem řezníků v Klatovech (veduta Klatov).</p> <p data-bbox="300 524 833 551">Originál, papír, 47,2 x 37,8 cm, německy</p> <p data-bbox="300 595 1024 698">1822, únor 25., Klatovy Tovaryšský list Václava Poláka z Klatov vydaný cechem řezníků v Klatovech (veduta Klatov).</p> <p data-bbox="300 743 833 770">Originál, papír, 47,7 x 37,9 cm, německy</p>	1808–1822	kar1
28	Vysvědčení, výuční a tovaryšské listy	1734–1844	kar1

Název archivní pomůcky:	Cech řezníků Klatovy
Značka archivního fondu:	CŘ Klatovy
Časové rozmezí:	(1373) 1488–1860
Počet evidenčních jednotek:	12 (4 listiny do roku 1850, 6 úředních knih, 1 rukopis, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	28
Rozsah v bm:	0,28
Stav ke dni:	28. 7. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Havlovičová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Havlovičová
Počet stran:	16
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič

dne 28. 7. 2016- čj. SOAP/040-0777/2016